

ધોરણ : 8

ગુજરાતી

પાઠ : 10

અદ્વી અના

સ્વ-અધ્યયનપોશી સોલ્યુશન

(પ્રથમ સત્ર)

અધ્યયન નિષ્પત્તિ:

G8.8 વાંચેલાં પુસ્તકોનો સારાંશ અને પુસ્તક સમીક્ષા કરે છે.

G8.6 વેબસાઇટ, ઇમેઇલ, SMSનો ઉપયોગ કરી માહિતી એકત્ર કરે છે.

G8.18 અનુભવેલી સારી બાબતો અંગે ચિંતન કરી વિકટ પરિસ્થિતિમાંથી યોગ્ય ઉકેલ શોધીને લખે છે.

G8.10 આશરે 5000 જેટલા શબ્દો જાણે છે અને શબ્દકોશની મદદથી માન્ય જોડણીનો વ્યાવહારિક ઉપયોગ કરે છે.

G8.2 પરિચિત પરિસ્થિતિમાં સંવાદ, ચર્ચા, વર્ણન, વિશ્લેષણ કરી પોતાના અભિપ્રાયો વ્યક્ત કરે છે.

G8.16 સ્વતંત્રલેખન કરે છે. (નિબંધલેખન, પત્રલેખન, રોજનીશી, આત્મકથા, અહેવાલલેખન અને વાર્તાલેખન)

પ્રશ્ન 1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

1. આ પાઠમાં લેખકને સંસ્કૃત ભાષા શીખવાની ઈચ્છા થઈ હતી.

તમને કઈ ભાષા શીખવાનું ગમે?

➤ આ પાઠમાં લેખકને સંસ્કૃત ભાષા શીખવાની ઈચ્છા થઈ હતી.

તેમ મને હિન્દી ભાષા શીખવાનું ગમે છે.

2. પુસ્તકાલયમાંથી તમને ગમતાં દસ પુસ્તકોનાં નામ લખો.

➤ પુસ્તકાલયમાંથી મને જ્ઞાનસંહિતા, અંતરના ઓજાસ, ભર્દુંભર, શિક્ષક

કથાઓ, સરદાર એટલે સરદાર, સત્યના પ્રયોગો, બાળવંદના, પંચતંત્રની વાર્તાઓ, રામાયણ, મહાભારત જેવા પુસ્તકો વાંચવા ગમે.

3. તમારા મિત્રને તમે મદદ કરો છો? કેવી રીતે?

➤ હું મારા મિત્રને જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે મદદ કરું છું. હું તેને અભ્યાસમાં, રમતમાં, વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરવામાં, ઘરના કામમાં મદદ કરું છું.

4. લેખક સુરપુરાથી નીકળ્યા અને વૃદ્ધાવન પહોંચ્યા તેની વાર્ષે ક્યાં ક્યાં સ્થળો આવ્યાં હતાં?

➤ લેખક સુરપુરાથી ઉંઝા, અજમેર, મથુરા થઈ વૃદ્ધાવન પહોંચ્યા

5. તમારે કોઈ સંકલ્પ લેવાનો થાય તો તમે ક્યો સંકલ્પ લેશો?

► મને કોઈ સંકલ્પ લેવાનો થાય તો, હું હંમેશા સત્ય બોલવાનો સંકલ્પ લઈશ.

પ્રશ્ન 2. નીચે આપેલાં વાક્યો સામે કૌસમાંથી યોગ્ય અલંકાર પસંદ કરી લખો.

(અંત્યાનુપ્રાસ, શબ્દનુપ્રાસ, વર્ણનુપ્રાસ)

1. પ્રભુના એ પ્રેમ તણી પૂતળી રે લોલ

➤ **વર્ણનુપ્રાસ અંધકાર**

2. પાને પાને પોઢી રાત, તળાવ જંખું કહેતાં વાત

➤ **અંત્યાનુપ્રાસ અંલકાર**

3. કાયાની માયામાંથી છૂટવા ગોવિંદરાયની માયા કરો

➤ **શબ્દનુપ્રાસ અંલકાર**

પ્રશ્ન 3. તમારા વિસ્તારની નદીને સ્વચ્છ રાખવા તમે શું કરશો ?

➤ અમારા વિસ્તારની નદીને સ્વચ્છ રાખવા તેમાં કર્યા નહીં નાખીએ. તેમાં ઢોર નહીં નવડાવીશું. કપડાં-વાસણ નહીં ધોઈએ. કારખાનાનું ગંદુ પાણી નહીં નાખીએ. પાણી સાથે આવતો નકામો કર્યા સાફ રાખીશું. અને નદીમાં નકામાં ઝડી ઝંખરા દૂર કરીશું.

પ્રશ્ન 4. નીચેના શબ્દોને શબ્દકોશના કુમમાં ગોઠવીને લખો.

સંસ્કૃત	સુરપુરા	સ્વઅષ્ટતા	સૌંદર્ય	સ્ટેશન
સ્વામી	સગવડ	સંચાલન	સમય	સજ્જન
સગવડ	સજ્જન	સમય	સ્ટેશન	સ્વઅષ્ટતા
સ્વામી	સંચાલન	સંસ્કૃત	સુરપુરા	સૌંદર્ય

પ્રશ્ન 5. નીચે આપેલા નકશામાં લેખક ઉંઝાથી વૃદ્ધાવન ગયા હતા
તે રસ્તાનું અનુમાન કરી વચ્ચે આવતાં સ્થળોનાં નામ લખો.
ત્યારબાદ નકશાની નીચે ટ્રંકું પ્રવાસવર્ણન લખો.

- લેખક પોતાના ઘરેથી ઉંઝા પહોંચ્યા.
- ઉંઝાથી ટ્રેનમાં બેસી તેઓ અજમેર પહોંચ્યા. થોડા દિવસ અજમેર રોકાઈ તેઓ મથુરા પહોંચ્યા. જ્યાં જમુનાજીના દર્શન કર્યા. થોડા દિવસ મથુરા રહી વૃદ્ધાવન પહોંચ્યા. જ્યાં તેમને સંસ્કૃત ભણવાનું શરૂ કર્યું.

પ્રશ્ન 6. નીચે કેટલાક જૂના સિક્કાનાં ચિત્રો આપ્યાં છે. આ ચિત્રોને
જુઓ. ત્યારબાદ 'એક સિક્કાની આત્મકથા' તમારા શબ્દમાં
લખો.

➤ હું એક રૂપિયાનો સિક્કો છું. મારો જન્મ એક ટંકશાળામાં થયો હતો. ત્યાંથી હું બેંકમાં ગયો. ત્યાં એક સજ્જન આવી મને લઈ ગયા. ત્યાંથી એક યુવતીએ મને ઉપાડી શાકભાજુ વાળાને આપ્યો. ત્યારબાદ હું ફરતો ફરતો એક મોટા વેપારી પાસે પહોંચ્યો. તેમના પર્સમાં હું ઘણા લાંબા સમય સુધી રહ્યો. બાદમાં તેમણે મને એક ગરીબને દાન આપી દીધો. ત્યાંથી હું ચાની-કીટલી ઉપર, હોટલોમાં, એમ ઘણી જગ્યાએ ફર્યો. હું જન્મથી લઈ અત્યાર સુધી ઘણાય સારા માણસો પાસે અને ઘણાવે ખરાબ માણસો પાસે રહ્યો છું.

- હવે કું ધીરે ધીરે ઘસાઈ રહ્યો છું
- લોકો મને લેવાની ના પાડે છે. છતાં યુક્તિ પ્રયુક્તિઓ કરી લોકો મને ચલાવવાનો પ્રયાસ કરે છે. હવે કું મારા જન્મસ્થાને પાછો જઈ નવાં રૂપે પાછો ફરીશ.

પ્રશ્ન 7. નીચે આપેલા શબ્દ ચોરસમાંથી કૌસમાં આપેલા શબ્દો શોધીને
તેની ફરતે વર્તુળ કરો અને આપેલા શબ્દ પરથી એક વાક્ય
બનાવીને લખો.

જ	ક	ર	મા	દ	ર	મ	સ
મ	બ	ક	શ	પા	ઠ	શા	ળા
દ	ન	ર	સ	ક	પ	ા	ન
શ	ય	શ	નિ	પ	બ	પ	દા
પા	ણ	તા	છા	ટ	ત	બ	લ્ય
થ	થ	સ	મ	ષ	નિ	દ	કા
ર	ષ	ર	શ	સ	સ્ય	મ	ળ
સ	ક	ર	ષં	ણ	દ	સ	ક

- ✓ અમારી પાઠશાળા સુંદર છે.
- ✓ બાલ્યકાળમાં સ્વામી વિવેકાનંદ ઘણા તેજસ્વી હતા.
- ✓ ગામમાં તાંત્રિક આવ્યો હતો.
- ✓ રવિશંકર મહારાજ નિસ્પૃહ સેવા કરતા હતા.
- ✓ બાળકો પાથરણું પાથરી બેઠાં હતાં.

પ્રશ્ન 8. નીચેના ઉદાહરણ મુજબ આપેલા શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દનો
ઉપયોગ કરી વાક્ય બનાવીને લખો.

ઉદાહરણ : પાઠશાળા

➤ હું રોજ નિશાળે ભણવા જાઉ છું.

ભિખારી : માંગણા

➤ ગામમાં આજે માંગણા આવ્યા હતાં.

સવાલ : પ્રશ્ન

➤ નાના બાળકો ખૂબ જ પ્રશ્ન કરે છે.

અવાજ : રવ

➤ કોયલનો રવ મીળો હોય છે.

આંસુ : અશ્રુ

➤ માતાની આંખમાં આંસુ દેખાય છે.

મૂર્તિ : પ્રતિમા

➤ મંદિરમાં સુંદર મૂર્તિ પધરાવી છે.

પ્રસિદ્ધ : પ્રખ્યાત

➤ સરદાર સરોવર ડેમ ખૂબ જ પ્રસિદ્ધ છે.

પ્રશ્ન 9. કોસમાં આપેલા પૂર્વ પ્રત્યયનો ઉપયોગ કરી વિરોધી શબ્દ બનાવીને લખો.

(અ, નિઃ, અપ, ગેર, અણા, વિ)

માન	:	અપમાન	સ્વાર્થ	:	નિઃ સ્વાર્થ
સત્ય	:	અસત્ય	યોગ	:	વિયોગ
આવડત	:	અણાઆવડત	હણજર	:	ગેરહણજર

**પ્રશ્ન 10. નીચે આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી અજ્ઞક્ષેત્ર વિશે ફકરો
લખો.**

ભોજનશાળા, પાણી, ભોજન, ભૂખ, લિક્ષુક, પાથરણું, પૈસા, રસોડું,
આશ્રમ, સંચાલન

➤ અમારા ગામની બાજુમાં એક સુંદર મંદિર આવેલું છે. જેમાં
એક આશ્રમ પણ આવેલ છે. આ આશ્રમમાં એક ભોજનશાળા ચાલે
છે. મંદિરે આવનાર તમામ દર્શનાર્થીઓ આ ભોજનશાળામાં પ્રસાદ
લઇ શકે છે. જેમાં બે ટાઇમ ભોજન અને પીવાના પાણીની સુંદર
વ્યવસ્થા છે. દર્શનાર્થીઓની સાથે-સાથે લિક્ષુકોની પણ ભૂખ
સંતોષવાનું કર્મ ભોજનશાળા કરે છે. ભોજનશાળાનું રસોડુ એકદમ
સ્વચ્છ છે. અને તમામ દર્શનાર્થીઓ શાંતિથી પાથરણાં પર બેસી
અને જમે છે.

➤ આ સમગ્ર ભોજન શાળાનું સંચાલન આશ્રમ સમિતિ દ્વારા
કરવામાં આવે છે. અને જમવા માટે દર્શનાર્થીઓ પાસે એક
પણ રૂપિયો લેવામાં આવતો નથી. શ્રદ્ધાળુઓ અને ગામ લોકો
તેમજ શ્રેષ્ઠીઓ દ્વારા આશ્રમ માટે અવિરત દાનની ધારા
વહેતી રહે છે.

Thanks

For watching